

třetím uděliti chtělo zásadní souhlas k přivzetí právního poradce jako odborníka specialisty bez slyšení a s obejitím finanční prokuratury. Že při takovéto výhradě souhlasu, kterou si činí nadřízený dozorčí úřad, nemůže býti řeči o souhlasu mlčky (§ 863 obč. zák.), udělením tím, že proti činnosti žalobcově zakročeno nebylo, jest na bíledni. Žalobce ne tvrdí, že byl ministerstvem písemně udělen výslovný souhlas a že Státní obilní ústav za udělení takového souhlasu, třeba dodatečně, — požádal, jak se v onom přípisu předpokládá. Konečně k vůli úplnosti se podotýká, že názor, nejvyšším soudem v tomto rozhodnutí vyslovený, shoduje se i s výnosem ministerstva financí ze dne 4. dubna 1924, čís. 10.791 pres. 1921, uveřejněným ve věstníku min. sprav. 1924, str. 76.

Čís. 4529.

Dána-li bankou zápůjčka v Kč a zástavou složený marky, odpovídající výši zápůjčky dle tehdejšího kursu, jde o dvě samostatné smlouvy a nedotýká se případná neplatnost smlouvy zástavní (vzhledem k nařízení ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n.) platnosti smlouvy o zápůjčku.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1925, Rv I 1505 24.)

Žalující úvěrní ústav domáhal se zpěného zaplacení zápůjčky, kterou poskytl zalovanému dne 4. dubna 1921. Žalovaný namítal, že nešlo o zápůjčku, nýbrž o výměnu 10.000 marek za 12.000 Kč podle tehdejšího kursu. Žalobč bylo vyhoveno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d u v o d u:

Podle souhlasného skutkového zjištění nižších soudů chtěl tehdejší pokladník a správce filiálky žalující banky Bedřich D. vyměnit zalovanému za marky československé koruny podle tehdejšího přepočítacího kursu 100:120, ale žalovaný prohlásil, že sám nabyt marek podle poměru 100:132, že by tedy při záměně ztrácel 12 bodu a že následkem toho žádá zápůjčku 12.000 Kč na zástavu 10.000 M. Této žádosti bylo vyhověno, žalovanému bylo 12.000 Kč zápůjčkou vyplaceno a naproti tomu bylo od něho 10.000 M jako bezúročná zástava přijato. Tímto zjištěním jest ovšem spor již rozhodnut, neboť žalovaný jest podle §u 983 obč. zák. povinen splatnou zápůjčku s příslušenstvím zpět zaplatiti. Jest tudíž zcela nerozhodno — nač dovolatel hlavní duraz klade zdali byla žalující banka podle vládního nařízení ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n. a podle výnosu ministerstva financí ze dne 5. března 1921, č. j. 22.787 (zmocňujícího žalující stranu k obchodu cizozemskými valutami, zejména též v markové měně) oprávněna marky do zástavy přijati a zdali a co ohledně této zástavy měla opatřiti, neboť tím splatnost smlouvy o zápůjčku nijak nebyla dotčena. Šlo o dvě samostatné platné smlouvy, totiž o zápůjčku (§ 983 obč. zák.) a smlouvu zástavní (§ 1368 obč. zák.), které byly sice uzavřeny při téže příležitosti a z nichž ovšem platnost a účinnost zástavní smlouvy byla zá-

vislou na platnosti a účinnosti zápůjčky (§ 449 obč. zák.), a le n i k o l i n a o p a k. Žalobkyně neuplatňuje právo ze zástavy (§§ 447, 461 obč. zák.), nýbrž výhradně jen nárok ze zápůjčky proti osobnímu dlužníkovi, jak žalovaný v odvolání sám přiznává, takže netřeba se platností smlouvy zástavní vůbec obírat. Nezustalo tedy řízení neúplným, když nižší soudy neprovedly dukazu dotazem u bankovního úřadu ministerstva financí o tom, zdali bylo dovoleno, by banka přijala zástavu v markách.

•
Čís. 4530.

Ve sporu na řádném soudě nelze uplatňovati započtením vzájemnou pohledávku, na pořad práva nenáležející, leč že právoplatným výrokem příslušného zvláštního soudu (správního úřadu) byla na jisto postavena.

Přešla-li na třetího plátce dle §u 1358 obč. zák. pohledávka veřejného práva, nelze ji namítati započtením ve sporu na řádném soudě.

Zaplatil-li kdo za jiného dávku z přírůstku hodnoty jako ručitel ze zákona, nemůže se domáhati na zavázaném náhrady dle §u 1042 obč. zák.

Rozhodnutí o započtením namítané vzájemné pohledávce jest pojeti vždy do rozsudečného výroku.

Nestalo-li se tak již nižšími soudy, jest na dovolacím soudě, by dle §u 419 c. ř. s. zjednal nápravu.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1925, Rv I 1624/24.)

Proti žalobnímu nároku na zaplacení nedoplatku kupní ceny namítli kupitelé započtením vzájemnou pohledávku, ježto zaplatili za žalobce dávku z přírůstku hodnoty nemovitosti. *P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e* uznal žalované povinnými, zaplatiti žalobci zažalovaný peníz. *O d v o l a c í s o u d* napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání, ale opravil rozsudečný výrok v ten rozum, že zažalovaný nárok jest po právu, že žalovanými započtením namítaná vzájemná pohledávka, odvozená z §u 1042 obč. zák., není po právu a že žalovaní jsou povinni zaplatiti žalobkyni zažalovaný peníz.

D ů v o d y:

S hlediska dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení věci ve smyslu §u 503 čís. 4 c. ř. s. vytýká dovolání, že námitka započtení ani odvolacím soudem nebyla uznána za opodstatněnou. Než dovolání nemá pravdu. Dávku z přírůstku hodnoty platí zcizitel; při nedobytnosti dávky zcizitele ručí za ni nabyvatel (§ 13 vlád. nař. ze dne 23. září 1920, čís. 545). Platebním rozkazem ze dne 16. října 1923 byla žalobkyni dodečně předepsána dávka z přírůstku hodnoty 2.593 Kč 43 h. Této dávky žalobkyně nezaplatila, nýbrž podala podle §u 19 uvedeného vládního nařízení stížnost k zemskému správnímu výboru. Zaplatili ji však